

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 34.
Četrtekova številka »Napreja«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48 Din, — mesečno 4 Din.

Za resnično zedinjenje.

Ker sta se že dva delegata s konference na Zid. mostu oglasila in pojasnila naše stališče napram takozv. sporazumu in zedinjenju v Sloveniji, si dovoljujem tudi jaz kot tretji delegat napisati svoje vtise. Menim pa, da mi ni treba poročati o vseh debatah, ki so se vršile na tej konferenci, ker sta to v »Napreju« že dovolj točno in jasno storila oba druga delegata. Jaz si dovolim samo malo polemike proti zavijanjem z nasprotne strani.

Že takrat, ko sem prvič slišal o name-ravani konferenci ročnih delavcev v Zidanem mostu, mi je prišla na misel zgodovinska zgodba iz križarskih vojn. Takrat so se zreli in v vojaški umetnosti dobro izvežbani možje borili v Palestini za kršč. vero. Pa vse te vojne niso nič pomagale. Zato so sklenile bistre glave, da bodo dosegli nedorasli otroci, česar niso dosegli preizkušeni bojevniki. Res so jih poslali precejšnje število na vojno. Na potovanju pa je to otroško armado napadla fronta morskih roparjev in jih odvedla v suženjstvo.

Nekaj podobnega se mi je dozdevalo o socialističnem gibanju v Sloveniji, ki se naj obravnava in reši na tej konferenci. Po vseh poskusih, sejah, konferencah, kongresih itd. naj splošno krizo soc. gibanja rešijo omenjeni ročni delavci, kar na en mah, na eni sami konferenci, v 3 urah, in to še brez vsakega širšega temelja in informacij v splošnem in detajlih. Pa smo šli vseeno na to konferenco v dobri volji in nadi, brez vsake — vsaj na naši strani — diplomatske prefriganosti. Sli smo zato, da po svojih zmožnostih položimo poštene temelje temu, česar niso mogli doseči bolje verzirani.

Na konferenci se nam je zdelo potrebno konstatirati dobro voljo tudi pri mariborčanih kljub temu, da so na konferenco ročnih delavcev raznih strok prišli sami železničarji, kar nas je precej presenetilo.* Sedaj pa si poglejmo ves tisti nesramni način beganja delavstva od raznih samozvanih socialistov.

Pri debati o § 6. našega pravilnika ter o tisku smo mi kakor mariborčani takoj podarjali, da nismo pooblašteni sklepati to-zadevno kaj dalekosežnega. Ko smo se zedinili v tem, naj se kmalu vrši pokrajinski kongres, smo pri tem mislili: vsaka stran naj to stori po svoje. Niti mariborčani niti mi nismo omenjali tehnične izvedbe za sklicanje tega kongresa. In kar si je vsaka stran tolmačila po svoje, so mariborčani izrabljali to proti nam, češ, da pokrajinski odbor noče

Ta ost ni naperjena proti železničarjem, ampak proti mariborskemu odboru, ki dela brez delavstva. Naši delegati so bili v smislu zahtev: 1 rudar, 1 kovinar, 1 tipograf in 1 nekvalificiran delavec, vsi iz različnih krajev (Trbovlje, Jesenice, Ljubljana, Celje); mariborska oblastna organizacija je pa poslala same železničarje, vse iz Maribora, da so bili vsi pod vodstvom diplomata Bahuna, ki je — čeprav železničar — general in odgovoren za mariborsko »socialistično« občinsko politiko. Op. ur.

sklicati kongresa ter da sklepe zidamoške konference ne izvršuje. Koncem koncev so se zatekli vsi prijatelji zedinjenja (seveda svojega, le zanje koristnega načina) prav do Beograda za pomoč.

Jasno kakor beli dan je, da se mi nikakor nismo upirali sklicanju kongresa, pač pa smo si želeli tehnične izvedbe sklepov zidamoške konference, in sicer na način, kakršnega določa naš veljavni pravilnik; konferenca tudi tozadevno ni nič drugega določila. Noben pameten človek nam ne bo oporekal, da imamo pravico odločiti se za to, kar uvidimo kot dobro, če ni nič drugega določenega, ter če imamo tozadevne veljavne predpise. Kdor je objektivni in dostojen in če je spomladi pazljivo zasledoval naš tisk, mora priznati, da smo javno opozarjali vse organizacije, naj redno obračunavajo, ker sicer ne dobijo pravice zastopstva na kongresu. Pozneje smo pokazali še več tolerantnosti in dobrohotnosti s tem, da smo izjavili, da ne stojimo na stališču, da mora vsaka organizacija obračunati baš pri pokrajinskem tajništvu, naj obračuna vsaj v Maribor. Nismo pa mogli odstopiti od zahteve, da morajo vsaj za tri mesece pred kongresom redno obračunati. Poleg tega smo iz doslednosti zahtevali javno objavo vseh obračunov in obračunavajočih. Če bi nas nič drugega ne sililo k tej zahtevi, hočemo na vsak način kot predstavniki organizacij poznati vse one organizacije, ki si res žele zedinjenja. To smo bili brezpogojno dolžni naši socialistični doslednosti z ozirom na dejstvo, da je socializem tukaj za skupnost in ne za posameznike, da je socializem zmiraj proti individualizmu. Če torej radi tega našega preciznega stališča nekemu njegovo »socialistično« prepričanje dopuščamo nas blatiti, naj le blati naprej, pa ne le pri glavnem odboru v Beogradu, lahko tudi še kje drugod. Mi smo prepričani, da bo resnica prišla na dan, kakor priplava olje nad vodo.

Nekoliko naj še omenim famozno Tomčevo okrožnico. Vsak razsodni socialist bi moral proučavati stavek za stavkom v tej okrožnici in če bi bil količkaj objektivni, bi moral doznati, da je ta okrožnica zvito farizejska in socialpatriotska. Najmarkantnejše je v njej omenjeno to, kar vsakega individualista najhuje boli, to je progresivni davek. Takoj na prvi pogled vidimo, kam pes taco moli, in »socialisti«, ki so se izjavili za to okrožnico, so socialisti le po imenu, v dejanjih pa to biti ne marajo. Vsakemu socialistu je razumljivo in jasno, da mora pristaš stranke, katere s svojim programom stremi za boljšim družabnim redom, vzdrževati to stranko le na temelju pravičnosti. In to imenujejo vsi individualisti »omejevanje osebne svobode« ter se zato bore proti takšni uredbi. Ali so torej takšni »socialisti« odkritosrčni, če vpijejo, da se bore za boljši družabni red, kar je kardinalna zahteva socialističnega gibanja? Ne! In če kdo trdi, da pri nas ni treba gledati na natančnost, je propagator krparije, kar še nikdar ni držalo.

Pri besedah o progresivnem davku v

omenjeni okrožnici je dostavljen prav nedolžen stavek: da se manjšina podvrže večini. Ej, vi farizeji! Na našem (in vašem) zadnjem kongresu smo (mi in vi) s 44 glasovi sklenili, da bo smer socialističnega gibanja v Sloveniji ta, ki jo še danes zagovarja večina treznomiselnih socialistov v Sloveniji. Le 4 glasovi so bili proti! Zakaj se niste podvrgli večini do prihodnjega kongresa? Zakaj rovarite in uprizarjate puče? Zakaj se ne poslužite legalne poti za dosego svojih namenov, če ste prepričani, da so delavstvu ljudstvu koristnejši kakor naši.

Socialist, ki stremi za boljšim družabnim redom, ne izvaja terorja napram svojim somišljenikom! Pri nas dobi vsak priliko za sodelovanje; če se hoče kdo udeleževati in če ima kdo svoje misli, naj prepriča nas in tudi druge, da ima prav. Če bi vi res zaupali v to, da je vaša stvar pravična, bi se vam ne bilo treba posluževati puča. Sklicevanje na zgodovino, da je bilo vedno tako, tukaj ne drži. In če se kdo sklicuje, da mora biti soc. pokret enoten, temu priporočamo dravograjsko resolucijo, katere nismo sestavili mi pa jo vseeno zagovarjamo. Enotno organizacijo razbiti v več sekt in potem klicati po zedinjenju, se nam zdi kakor delo norca, ki zažge najprej hišo in kliče potem na pomoč.

Delavstvu so bila poštena pota še vedno najkoristnejša. Neki star pregovor pravi, da dobro rodi dobro, zlo pa rodi zlo. In kdor se poslužuje v dosego svojega namena rajši puča kakor legalne poti, pokaže s tem svoj individualizem v vsej svoji nagoti in takšnemu zavedno delavstvo trajno ne bo sledilo. Vse tisto pa, kar ne mara biti resnično socialistično, radevolje prepuščamo tistim, ki vodijo po temnih, neznanih in nesigurnih stranskih potih. Mi, ki trdno verujemo v socialistični socializem, smo prepričani, da bo baš v sedanji težki dobi imel še marsikdo priliko spoznati, da je položaj delavstva tako resen, da vodi le prvovrstno delo, torej le čisti socializem do zmage, ne pa demagogija, farizejsko zavijanje resnice, mlečni, vodeni, individualistični in neodkritosrčni socializem. Vsi puči, zahrbtnosti, uskok in diplomatske intrige v in izven delavske socialistične stranke bodo prejeli zasluženo obsodbo, ker bo treznomiselnost, zavedno in resnično socialistično delavstvo prej ali slej prišlo do prepričanja, da boj v lastnih vrstah na ilegalnih temeljih ne vodi proletariata do zmage, pač pa v še slabše kapitalistično suženjstvo sedanjih pomorskih in kopnih roparjev.

Josip Pastorek.

Resnica o Ljudski tiskarni.

Pod tem naslovom je priobčil »Delavec« [št. 32.] članek, v katerem se pisec na vse kriplje trudi dopovedati strokovničarjem resnico o Ljudski tiskarni čisto po svoje. Ne bi temu ugovarjal, če ne bi iz članka čutil, da smo zapostavljeni mi po delavnici. Tako pa bom.

»Naprej« je trdil, da je iz vsega sedanjega odbora Lj. tisk. v delavnici kot delavec zaposlen faktično samo eden. Na to »Delavec« pisec brihtno odgovarja, da so drugi pač taki, ki so se nekaj naučili. Če pogledamo pa imena, vidimo, da so po

večini sami nastavljenici. Iz tega je torej jasno, da smatrajo pri „Delavcu“ le nastavljenca za takega, „ki se je kaj naučil in ki kaj zna“, to, kar ni nastavljen, pa so menda kakšni individui druge vrste, ki ne spadajo v noben upravni odbor in to zato, da bi res nihče več ne znal. Kako pa naj proletarec v delavnici kaj zna in kako naj v splošnem napreduje, če ga poleg kapitalista obsoja za vse življenje le v delavnico še proletarski list „Delavec“? Ali smo mi v delavnicah res le zato tukaj, da znašamo v strokovnih organizacijah na kup in da ob priliki komu poslužimo še kot glasovalni material?

Jaz sem mnenja, da so tisti, ki so bili vzeti iz delavnice, imeli ne samo dolžnost, ampak tudi priliko, nekaj se naučiti. Dolžnost naučiti se zato, ker so bili iz delavskega denarja pač ravno v to svrhu plačani; zato je ponašanje tistih ljudi v „Delavcu“ neumestno. Kar se tiče treh imenovanih, ki so bili še pred kratkim v delavnici, vemo n. pr. o Jankoviču, v kakšnih okoliščinah je prišel v kovinarsko tajništvo in kaj sedaj zna v primeri s tistim, kar je takrat znal. Toda namesto da bi bil vsaj nevtralen, če že ne hvaležen, nas traktira — in sicer tudi v „Delavcu“ — s političnimi prenapetimi. Seveda je kaj takega pričakovati le od političnih neznačajnežev.

Kako rad bi marsikateri nastavljenec šel zopet tja, odkoder je prišel, to je v delavnico, nam jasno kaže slučaj Golouhov, o katerem pisec povdarja, da je čevljar po poklicu. Ko ni postal poslanec, pa so ga namesto k njegovemu poklicu hoteli na vsak način spraviti v Ljudsko tiskarno za korektorja, kar bi bilo proti veljavnemu tiskarniškem tarifu. In ko to ni bilo mogoče storiti, je moral ravnatelj pri nadaljnjih tozadevnih inštancah prosjati, da se to vsaj iz človekoljubja in sočutja dovoli in na ta način utemlji 500 Din tedensko v izdatkih tiskarne. Zdaj se že nič več ne čudimo, da se marsikdo, če ne gre drugače, trudi tudi potem pučev uveljaviti.

„Naprejevi“ čitatelji dobro vemo, da brez sodelovanja duševnih delavcev socialistične družbe ne bo. Toda tudi brez tistih, o katerih „Delavec“ indirektno trdi, da se še niso ničesar naučili, ker so še vedno v delavnicah, tudi brez tistih socialistične družbe še daleko prej ne bo. Mi dobro vemo, kdo je bil K. Marks, F. Engels in kdo je Lenin, vemo pa tudi, da vsi dosednji voditelji in prednjaki brez delavstva po delavnicah ne bi ničesar pomenili — za socialistično družbo namreč. Intelektualcev nam je res treba, toda takih, ki z delavcem čutijo, ki razumejo njegove križe in težave in njegovo teptano dušo, ne pa takih, ki ga prezirajo, češ, da se ni še ničesar naučil. Dobrodošli so nam intelektualci, ki se bore rama ob rami z navadnim delavcem, toda intelektualci, ki si domišljujejo, da morajo na vsak način igrati prim, češ, mi več znamo, takih nas Bog varuj!

Tudi to ne odgovarja resnici, da je imel okrog Ljudske tiskarne vsakdo priliko sodelovati, če je le hotel, in da je izostal le tisti, ki ni hotel. Resnica je n. pr., da delnic prve emisije še tisti niso dobili, ki so pri samem načelstvu pravilno zanje zaprosili in je bilo tudi pravilno sklenjeno, da jih dobe. Morda ima novo načelstvo le kak politični vzrok, da dotičnim ne mara delnic dovoliti!

Torej ni vse tako, kakor se trudi pisec našim strokovničarjem predočiti. Mi bomo znali še marsikaj pojasniti in nam je dobro umljiva „Delavčeva“ obljuba, da ne bo več odgovarjal. Po navadi tisti, ki ne more več iz zagate, ostane odgovora dolžan. In pri naših pojasnilih se ne bomo skrivali za nobenimi kompetentnimi odbori. Tisti odbori ne bodo vedno vsakemu povsod na razpolago, ki se upa o delavcih trditi, da se še niso ničesar naučili. Naj le prihajajo ob volitvah po glasove: polagoma se bo pokazalo, kaj že znamo!

Eden iz delavnice.

Pregled.

V. katoliškega shoda se spominjamo samo v toliko, da ugotovimo skupno mišljenje dveh navidezno se lasajočih skupin: klerikalcev in naprednjakov, vsaj tistih, ki so se zadnje čase radikalno pobarvali. Obe vrsti buržoazije sta bili zastopani pri pompozni svečanosti, obe vrsti pa bosta prav kmalu zopet metali druga druga strele v obraz, da goljufata delavstvo za njegovo vero. Oči se čisto polagoma in počasi odpirajo, toda odprle se bodo.

Razdor v federalističnem bloku. Dr. Korošec in dr. Spaho se počasi otrešata vpliva pobeglega Radiča in vlečeta na dan pred volilne ovce vsak svoje zdihovanje po avtonomiji. Prav z mirno vestjo lahko počenjata budalosti, ker slepec ne bosta zgubila in precej kalinov jima bo še zmeraj ostalo za plezanje po politični lestvi.

Nad 100.000 rudarjev v Češkoslovaški republiki je 20. tm. ustavilo delo in stopilo v splošno stavko. Povod stavki je bil, da so podjetniki zahtevali znižanje mezd.

Neki 25. letni dijak je v Pragi na ulici oddal 4 strele na Daskalova, bivšega ministra v Stamboljskega kabinetu. Umrl je takoj, ko so ga pripeljali v bolnico. atentatorja so izročili sodišču.

Vprašanje reškega problema je provizorično rešeno, to se pravi, med reško državo, katero naj upravlja provizorična paritetna komisija, in med našo državo se postavijo prijateljski odnosi. Bo že, bo že.

Tudi Madžarska bo dobila za svoje posojilo od Društva narodov na vrst kontrolni organ v o sebi nekega denarnega komisarja.

V Nemčiji je zveza usnarjev organizirala že 95 odstotkov vsega zaposlenega delavstva usnarjske stroke.

Znani ameriški iznajditelj Edison je zaprosil znova za patent na svoj izum, ki je že tisoči po številu. Edison je še čvrst in kljub visoki starosti čil.

Rudarska stavka.

V Trbovljah so sklicali neodvisneži v ponedeljek dne 20. t. m. shod rudarjev na nekakšen čuden način, kurirji neodvisnežev so po hišah agitirali za shod s pripombo, da se bo vršil ob 3. popoldan, vendar pa naj gre delavstvo šele 10 minut pred tremi na shod. In v resnici se zbere ob 3. pred gostilno „Pravdič“ precejšnja množica ljudi pričakujoč od shoda rešitve iz težkega položaja, v katerem se nahaja, a varali so se, shod se je vršil brez vsacega predsedstva, govornik, ki je nastopil prvi, ni povedal ničesar drugega kakor so ne fraze, kakor je pač navada neodvisnežev, napadal socialiste z izdajicami in še druge take čedne reči. Med drugimi čednostmi je izustil tudi to, da je sohr. Krušič oni, ki je rekel, da je imela Trb. družba prav, ko je odtegnila vsemu delavstvu „plave“ v znesku Din 120.

Ker sem v tem oziru izzvan, da obrazložim vso zadevo rudarjem, pa na shodu tega storiti nisem mogel, ker na shodu ni bilo predsedstva, govornik pa, ki je končal svoj govor, je takoj skočil skozi okno ter zbežal, sem primoran celo zadevo v časopisu pojasniti.

Načelnik druge rudarske skupine Anton Zupančič III. je sklical za dan 18. t. m. zastopnike vseh org. na skupno sejo, katera naj bi rešila važno vprašanje stavkujočih rudarjev. Omenjene seje so se udeležile vse org. vsaka z dvema zastopnikoma in sicer: Za drugo rudarsko skupino Zupančič in Košir, za Unijo slov. rudarjev ss. Krušič in Breznik, za zvezo rudarskih delavcev Bedenik in Aškerc, za Jug. strokovno zvezo Hribar in Keše, za Narodno soc. zvezo Hudar in Perko. Na tej seji sem odkrito povedal, kako se delati ne sme, in kako je Trb. družba prišla do tega, da je delavstvu odtegnila 120 Din. Ako bi se koalicijski odbor, ki je sestavljen iz klerikalcev, neodvisnežev in narodnih socialistov, zavedal, da mora biti vsaka stavka naznanjena podjetniku, rudarskemu glavarstvu in politični oblasti, in če bi jo naznanil, bi se Trb. prem. družba ne mogla poslužiti službenega reda § 29. (odstavek e) ter odtegniti delavstvu od zaslužka za prvih 8 dni stavke kazeno po 15 Din, to je 120 Din. Ker stavke ni naznanil, nosi koalicijski odbor to krivdo, da se je Trb. družba lahko tega § poslužila. To sem jim povedal, kar sem smatral za svojo dolžnost; ljudje, ki ne razumejo delavskega gibanja, se naj nikar v njega ne spuščajo, ker s takšnim načinom boja delavstvo ne more doseči zaželjenega uspeha. Izgovarjali so se, da je stavko napravila masa. Nato sem jim moral povedati, kako in na kakšen način je bila napravljena, da je ni sklenila masa, marveč da so jo sklenili tisti, ki so bili pri obravnavi 19. julija t. l. in še nekaj drugih ljubljancev in ljubljani v železniškem domu 19. julija. Vzlic temu, da se je obravnava še 20. julija nadaljevala, so se odpeljali na večer kurirji v vse revirje, ter si dobili doma še drugih pomagačev, ki so celo noč letali od hiše do hiše ter prigovarjali delavstvu, da naj ustavi ob petih zjutraj delo, da bodo lažje obravnavali, kar se jim je tudi posrečilo, da je delavstvo stopilo nepremišljeno v stavko, brez vsacega vodstva, ker tisti, ki so jih nahujskali, nočejo prevzeti odgovornosti ter so s tem pokazali, da jim ne gre za to, da bi delavstvo doseglo uspehe, marveč samo za to, da stavkajo, kar se je tudi njihov zaupnik sam izrazil. Vkljub temu, da ni Unija slov. rudarjev pri celi akciji se popolnoma nič aktivno udeleževala kakor toliko, da njeni člani stavkajo, je skušala potem svojih zastopnikov še v zadnjem momentu rešiti, kar se še rešiti da, ter stavila po sohr. Krušiču na omenjeni seji predlog, ki se glasi: Pooblasti se II. rudarska skupina kot zakonita predstavica delavstva, da podvzame potrebne korake v svrhu rešitve kritičnega položaja stavkujočih rudarjev, v pomoč si pa naj pozove ljudi, da ji pomagajo, katere smatra za kompetentne. Koalicijski odbor pa, ki je vložil zahteve, se pa naj izjavi, ali vstraja do pičice na svojih prvotnih zahtevah, ali je voljan kaj popustiti. S tem predlogom so se strinjale vse organizacije razen zastopnikov neodvisnežev kot večinske grupe, katera na noben način ni hotela, da se delavstvo reši iz te katastrofe. Izjavili so se, da bodo sklicali v to svrhu shod, da se ljudstvo o celi zadevi informira, na shodu pa se ni nobena beseda o celi zadevi spregovorila.

Nastopil je še drug govornik, neki študent, ki je bil še povrhu maskiran z očali, v imenu rajhenburških rudarjev, ki jih pa prav malo pozna, kvečjemu iz časopisov, ter razlagal, da stopi ves svetovni proletarijat za nami, da nas bo podpiral ter je navedel prav otročje lahkomišelnost, da nas bodo slovaški rudarji finančno podpirali, na drugi strani je pa omenil, da so vstopili v generalno stavko, kar je gotovo vsakemu jasno, da tisti, ki sam stavka, ne more drugih podpirati, ker je sam podpore potreben, tako kakor Trb. rudarji. To sem

moral napisati, ker sem bil na shodu napaden, pa se na njem nisem mogel zagovarjati, da vsa javnost ve, kako se pri nas godi.

Vam delavcem pa povem: dokler se boste pustili farbat od raznih maskiranih študentov in drugih takšnih nepoznanih ljudi, bodo vsi Vaši boji zaman, ker s kričanjem raznih kričavev in z navduševanjem raznih frazarjev ne boste zmagali. Vsaka zmaga je odvisna od resnega, premišljenega organizacijskega dela, ker org. je predpogoj za uresničenje boljše bodočnosti. Prepričan sem, da v tej stavki se bodo marsikateremu delavcu odprle oči ter bo spoznal kriva pota, po katerih je hodil, ter se povrnil nazaj na ono pot pravega razrednega boja za uresničenje boljše človeške družbe, v kateri bo vladalo bratstvo, svoboda in enakost.

Ivan Krušič.

Razno.

Naročnikom „Napreja“. Zaradi nerednega izhajanja dnevnika v avgustu smo prisiljeni naročnikom vrniti del preveč plačane naročnine. Storili bomo to na ta način, da nam pošljete naročniki za september samo po 5 Din, iz inostranstva pa po 7 Din.

Socializem je nujna pomoč proletarcu. Socializem v sedanji družbi je podoben oblaku, iz katerega šele počasi začenja rositi na suho zemljo dež.

Tako nam piše delavec, ki zaradi bede ne more več plačevati dnevnika in bo imel odzadaj samo tednik „Ljudski glas“. Ta delavec dela tam, kjer je zdaj zbrano največ bogastva, na Bledu...

Kapitalistični komunizem. Večkrat imam priliko gledati, kako je vajenec usmiljen napram pomočniku. Treba bi bilo pravzaprav narobe, ker vajenec ne zasluži niti za stanovanje in hrano, pomočnik pa vendar precej več. Toda pomočnik hoče živeti gospodsko, pa mu zmanjka denarja takoj po plačilnem dnevu, potem pa še za cigarete nima več, vajenec pa ve, da mora vzdržati do drugega plačilnega dne, zato ne živi gospodsko, ampak varčuje prvi dan prav tako kakor proli koncu. Toda žal, njegovo varčevanje mu ne pomaga veliko, ker mu zavravljivi pomočnik vse izvleče, vajenec pa nima poguma, da bi ga zavrnil. Če se n. pr. izgovarja, da nima več tobaka, se čudi pomočnik: „Kam si pa vsega dal, saj si ga včeraj kupil?“ Če pa vajenec vpraša, kam je pomočnik dal ves svoj zaslužek, dobi odgovor, da vajenca to prav nič ne briga. Komunizem tega pomočnika je popolnoma po znanem načelu vseh velikih in malih kapitalistov: „Kaj je tvoje, je moje, kar je pa moje, te nič ne briga“.

Volilne spletke pri občinskih volitvah v Češkoslovaški. „Arb. Ztg.“ piše: Pred več ko enim letom določene nove volitve v občinske zastope je češkoslovaška vlada razpisala za 13. in 16. septembra. Ta razpis jasno kaže, s kakšnimi zvijačami hočeta vlada in koalicija zametavati te volitve. Razpis znači pa obenem tudi politični škandal, katerega ne prekaša niti ogrska ali kakšna druga na pol azijska država. Dočim so koalicijske stranke že pred tedni natančno poznale volilni termin in so uravnale svoje predpriprave po tem, kar je zelo odločilnega pomena pri kompliciranih administrativnih in tehničnih določbah občinskega volilnega reda, so ves čas sistematično vodile za nos opozicijske stranke. Nemška socialnodemokratska stranka ima dokaze, ki kažejo te goljufive spletke pri praških vladnih organov. Naravnost nezaslišano pa je, da je tajnik češkoslovaške socialnodemokratske stranke, katerega je bil čisto gotovo znan natančni volilni termin, na številna vprašanja ponovno podajal napačne podatke.

Ta „napad“ čitamo v „Arbeiter-Zeitung“, ki nam jo naši bogovi večkrat dajejo za zgled, češ da nikdar ne „napada“. — Kako naj se sodrugi ubranijo takih vladnih spletkarij drugače nego z javnostjo? In kako naj se napadeni tajnik brani, če bi bil napaden samo zahrbtno, recimo po gostilnah in kavarnah, da on ne bi vedel, kdo napade širi, ljudstvo bi pa vse vedelo zanje, ker nevedneži hitreje razširjajo razne čenče, nego pa resne dogodke. Tajnik se bo za svojo osebo najbrž lahko branil, morebiti bo dokazal, da tudi sam ni vedel za termin volitev. Problem namreč ni v nacionalističnem boju med Nemci in Čehi, ampak med kapitalisti in delavci. Kapitalisti imajo boljšo organizacijo in več denarja, tudi jih je manj in so bolj izobraženi, oni se v treh tednih lahko pripravijo na volitve, saj delajo vse z demagogijo — delavci pa imajo demokratični ustroj in v 3 tednih komaj zadostne vsem zahtevam, saj se kandidate težko izberejo! Zato morajo imeti dobre organizacije zavednih sodrugov, ki so vedno pripravljeni na vse. Ker je češka stranka v vladi, nemška pa ne, zato mislijo nemški sodrugi, da jih češka stranka goljufa, v resnici pa goljufajo kapitalisti tudi češko stranko prav tako kakor nemško, ali pa še bolj. Kajti nemški sodrugi niso pričakovali od vladne koalicije nič dobrega, zato so se pridno vse leto pripravljali na volitve, čeprav niso vedeli ne ure ne dneva, češki sodrugi so si pa mislili najbrž, saj so naši ministri tudi v vladi, nam bodo že povedali, saj je

še čas itd. Gorje tistim, ki se zanašajo na pomoč od zgoraj, sami pa roke križem drže in se nič ne brigajo za javne zadeve! Vselej bodo tepeni, če ne od nasprotnikov pa od „priateljcev“. Zato smo mi tako odločni nasprotniki sodelovanja z meščanskimi strankami. Če hočejo meščanske stranke isto kakor mi, naj delajo po našem programu, javno naj se piše o vsem, da bo ljudstvo vedelo kako in kaj in da bo samo znalo soditi, ne pa da mora pri volitvah kar na slepo zaupati tistim par bogovom, ki sami vse vedo, ker delajo tajno za zeleno mizo.

Občinske volitve so se izvršile te dni v Srbiji in Črni gori. Radikali so pobrali dve tretjini vseh občin, demokrati pa povsod močno nazadovali. V Beogradu so dobili radikali večino [6559 glasov], demokratski blok si je priboril 4987 glasov, komunisti 1505 [za 371 več nego pri zadnjih volitvah!] socialisti 312 [za 244 manj nego zadnjič!], srbska stranka 172 glasov. Pri zadnjih občinskih volitvah v Ljubljani se je borila naša lista skoro proti vsem malomeščanskim frakcijam, ki so se 12. avgusta združile v novo „socialistično“ stranko, oz. ki so položile „temelj za to zedinjenje“. Naš položaj je bil tem slabši, ker smo imeli v lastni sredi ljudi, ki so nam za hrbtom paktirali z meščani in njihovimi lažisocialističnimi podrepaniki. In še slabše je bilo, da je tkzv. centralni odbor SSJ v Beogradu razen redke izjeme te elemente podpihoval. Vseeno se je na parolo o redu in organizaciji našlo 295 zavednih socialistov, ki so svojo kroglico vrgli v svojo skrinjico. „Glavni odbor“ SSJ, tisti, ki povsod v dejanju razkazuje svoje načelo o brezorganizacijskem socializmu, je v svojem torišču stal samo komunistom nasproti, ki ne uživajo v proletariatu nič prevelikega kredita. Dobil pa je samo za 17 glasov več nego mi v Ljubljani. Toda Ljubljana ima 70.000 prebivalcev, Beograd pa 110.000! Razen tega je točasno, žal, malo proletarcev, ki vidijo stroga načela in stroga dejanja, silno dosti pa takih, ki podlegajo zapeljivemu, nediscipliniranemu, „zedinjevalnemu“ mišmašu, kakor ga priporoča baš beogradski odbor. Toda številke sedaj ne govorijo proti nam, temveč proti mišmaševcem. Ali bodo gospodje sedaj blagovolili oprijeti se logičnega zaključka, da v bodoče tudi z neredom in koruznimi zvezami niti v Srbiji ne bo več mogoče naložiti si mandatov, ko so zvrčali krivdo na naš red, da ni izšel pri skupščinskih volitvah iz Slovenije noben socialistični poslanec? Če je red kriv, da ni bilo poslancev, zakaj pa so oni navzlic neredu nazadovali?

V Kopenhagnu se je vršil 20. avgusta XVII. mednarodni protialkoholni kongres. Otvoril ga je notranji minister dr. Kragh. Posebno živahno so kongresni govorniki pozdravljali države, v katerih je točitev alkohola prepovedana, t. s. Zedinjene države Ameriške in pa Finlandija. Zastopnik Islandije se je obračal do inostrancev za pomoč, da bi prisilili Islandijo k podobni prepovedi, in je žel burno priznavanje. Avstrijsko republiko je oficijelno zastopal generalni konzul v Kopenhagnu, seveda samo na papirju, kar se ne bo zdelo čudno tistemu, ki ve, kako težavno bi bilo avstr. zastopniku poročati o protialkoholni tendenci sedanje avstr. vlade. Avstrijsko delavsko abstinenčno zvezo so zastopali narodni svetniki ss. Hölzl, dr. Kurz in dr. Wlassak. Na predvečer so nastopali pozdravni govorniki iz številnih držav, stvarno delo kongresa pa se je začelo v ponedeljek popoldne z referatom Haralda Westergaarda o statistiki alkoholnega vpliva na zdravje. K temu poročilu, ki ga posnemamo po Arb. Ztg. bi jako zanimivo pristojalo vprašanje: Kdaj bodo zastopani na kakšnem protialkoholnem kongresu tudi Jugoslovanski delavski zastopniki? Mi menda še nadalje ostanemo, kakor smo bili...

Domače je le domače, so dejale nekaj naše gospodinje in zahtevale povsodi le domače testenine „Pekate“. — So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

O TRBOVELJSKI STAVKI

se piše vse mogoče in nemogoče. Kapitalisti imajo vse polno časopisov, v katerih Trboveljska premogokopna družba lahko na premeten način zlorablja položaj in ga je tudi z uspehom že zlorabila — poluradno se že piše, da je ta stavka politična!

Kdaj je stavka politična? Kadar hoče delavstvo s svojo stavko doseči politične cilje, n. pr. bo politična tista stavka, kadar bodo v Trbovljah stavkali delavci zato, da že enkrat preneha gerentstvo in se postavi občina pod upravo izvoljenega občinskega odbora. Za zdaj pa stavkajo rudarji samo zato, ker s svojimi zaslužki ne morejo izhajati, kakor je za veliko večino rudarjev popolnoma gotovo in nesporno.

Toda političarji so se te stavke poprijeli zato, da rudarjem dokažejo svojo ljubezen. Vse stranke bi hotele rudarjem navtežiti, da so jim one priborile kak priboljšek, ali pa da so jih vsaj one obvarovale pred polomom. Najkapitalističnejša stranka, radikali, so rudarjem obljubili, da ne bo vojaštva v Trbovlje — in tudi na to obljubo so vjeli enega ali dva kalina. Ko so klerikalci uvideli, da znajo rudarji tudi misliti, so se postavili in poslali poslanca v Trbovlje, da govori za stavko! Taka dejstva so vsekakor politična in proti temu bi se morali rudarji postaviti in reči: Za stavko in proti stavki naj bodo le rudarji, ne pa tisti, ki ne vedo, kaj se pravi v rudniku delati. Če bi bilo tako, bi ne mogel nihče govoriti o politični stavki, pa tudi stavka ne bi mogla tako dolgo trajati, ker bi razni gospodje iz pisarn, ki delo samo markirajo, nikakor ne hoteli delati tako dolgo brez upa zmaga! Tako pa se ve-

sele ne le gmočnega priboljška, ampak tudi napredovanja itd. Vsega tega bi ne bilo, če bi ne bila vlada priskočila kapitalistom na pomoč s svojo prepovedjo shodov, tako da se rudarji ne morejo med seboj dogovarjati in da zvedo samo razne čenče in pa tisto, kar spušča Trb. premogokopna družba potom kapitalističnega tiska v svet. Seveda se rudarji ne morejo zanesti na nobeno vest, na nobenega zaupnika, na kako pomoč, samo trdo življenje jim je pred očmi! Kako vse drugače bi bilo, če bi bili rudarji sami med seboj! Združeni v eni sami, močni organizaciji, o kateri bi vsi vedeli, kakšna je in kdo jo vodi in kdo je zanj odgovoren! Do tega pride takoj, ko bodo rudarji vsi z lastno glavo sodelovali. Takrat tudi zaupnikom ne bo treba skrivati se — kajti pri razrednem boju je vsako skrivanje neumestno in nepotrebno, tem bolj, ker povzroča tudi med lastnimi vrstami nezaupanje, ne le med tistimi, ki bi ne zaupali niti, če bi skrivače videli.

Misel razrednega boja je zelo preprosta in lahko razumljiva za vse, ki delajo. Toda nemogoče je izvršiti jo, če je ne izvršujejo tisti sami, ki delajo. Niti tajni niti javni duhovniki ne morejo narediti tega, kar je v rokah delavstva samega. Najprej se organiziraj, potem se udeležuj sestankov, da boš vedel za kaj gre in poznal svoje sodruge, [pri tem boš spoznal tudi potrebo čitanja!] potem se udeležuj volitev, da si boš volil za zaupnike tiste, ki jim zaupaš, da so res tvoji sodelavci in da kaj znajo, potem boš imel vodstvo, ki mu ne bo treba tvojega zaupanja v stavki loviti, potem tudi kapitalisti ne bodo več mogli tvojo mezdno stavko proglašati za — politično.

Iz stranke.

Ker smo podkupljeni od kapitalistov, posebno od kapitalističnih tiskarn, zato imamo denarja kakor črepinj. Da bomo s svojim kapitalističnim strupom lahko več delavcev zastrupili, zato smo znižali septembersko naročnino na „Naprej“, kakor je razvidno iz prve današnje notice pod „Razno“. Ker je pa še zelo veliko delavstva nezastupljenega, nam vsi milijoni ne bodo zadoščali, prav tako ne kakor nam vse ljubeznive tiskarne ne morejo natiskati dovolj strupa. Zato prosimo vse, ki so že zastupljeni, naj se nikar ne poslužijo znižanja, ampak naj tudi za september pošljejo vso naročnino. Čemu smo jih pa zastupljevali, če oni zdaj ne bi marali strup nadalje širiti med še vedno nedolžnim narodom?!

Brežiški okraj. V nedeljo dne 9. sept. se bo vršilo v Brežicah pri Groboškju ob 9. dopoldne protestno zborovanje zaradi izigravanja agrarne reforme od strani kapitalističnih strank.

V Čatežu se je v nedeljo 29. t. m. vršil občni zbor KDZ in je bilo sklenjeno, da se organizacija obdrži, ne pa da se priključi brežiški, kakor je bil prej namen. Udeležba sicer ni bila velika, pa za te žalostne čase je tudi 20 udeležnikov precej. Izvoljeni odbor daje upanje, da bo zdaj po razširjenju delo lepo napredovalo. Sklenjeno je bilo tudi, da se mora brezpogojno upoštevati program in pravilnik. Razun „Napreja“ in „Ljudskega glasu“ ne priznavamo nobenega lista in naj nam jih razni advokati nikar ne pošiljajo, ker jih ne bomo plačali.

Za mesec junij je obračunala še sledeča organizacija: 20. Mežica 81; zadnji izkaz 1036 članov, zdaj skupaj 1117 članov.

Za mesec julij so obračunale še sledeče organizacije: 4. Irbovlje 122; 5. Zabukovca 17; 6. Hrastnik 1. 42; 7. Ljubljana 30; zadnji izkaz 87 članov, zdaj skupaj 298 članov.

Tiskovni sklad.

Od 1. I. do 13. VIII. smo prejeli	Din 12.002—
Z. B. neizrabljene diete	30—
preplačilo na „Soc. in vera“	1—
K. Kisovec, Ljubljana	11—
Od 1. I. do 25. VIII. skupaj	Din 12.044—

Dopisi.

Iz Slovenjgradca. Nekaj takih delavcev je med nami, ki radi minule stavke govore, da bodo odstopili od organizacije, češ, kaj bi plačeval, če pa organizacija nič ne ukrene in samo denar pobira. Taki naj dobro premislijo, ker organizacija opozarja delavstvo dan za dnem, da ne bo uspehov, dokler se ne bo delavstvo bolj brigalo zanj — a vse zaman. Torej ne dela organizacija napačno, temveč delavstvo, ki se zanj ne briga, dokler ni vse lačno. Vprašal sem nekega župnika, kako to, da je toliko ver na svetu, in ali bodo tisti vsi pogubljeni, ki niso katoliške vere. Odgovoril mi je: „Tiste, v kateri si rojen, se pošteno drži, pa ne boš pogubljen!“ Ti, delavec, premisli, kam spadaš, drži se tega, kar ti je zapovedano, pa ne boš za svoje proletarsko zveličanje ogoljufan, Seveda, če misliš samo na gladka pota, ne boš nič dosegel. Naša vera, socializem, potrebuje zavednosti in sporazuma med vsemi zavednimi. — **Delavec.**

Slov. Bistrica. V nedeljo 12. t. m. je imela orlovska mladina okrožni zlet v Slov. Bistrici. Tudi iz Maribora je dohitelo par Orlov in Orlic z godbo, kot spremljevalec seveda tudi gosp. prof. Jerovšek, veleposestnik v duhovniški obleki. Ta gosp. prof. je močnega glasu, zato je prevzel pridigo oziroma slavnostni govor pred mašo na trgu. Slišal se je daleč na okrog, čeprav ne bi bilo treba, ker ni bilo tako veliko radovednežev. V glavnem se je seveda

zavzel za versko org. mladine, povedal, da se ljudstvo mora v glavnem držati papeževih, škofovskih in duhovniških načel ter da morajo člani Orla vse močnejšo agitacijo razviti, da se org. čimbolj razširi, ker imajo tudi „brezverske“ stranke svoje organizacije. Omenil je nadalje ljubezen do bližnjega, navedel slučaj Samaritance, ki je pomagal oropanemu in ranjenemu človeku, ter več še lepših drugih vzgledov, katere je ljudstvo že velikokrat slišalo in jih še danes vedno rado posluša. Povemo pa gosp. prof. Jerovšku kakor vsem njegovim pristašem, da že predobro poznamo vaše klerikalne svete obljube, in vemo, da znate samo ljudstvo slepiti žnjimi, da ne spregleda. Po teh obljubah pa ni nikjer dejanj, čeprav jih že skoro dva tisoč let med ljudstvo mečete. A enkrat mora biti vsega tega konec. Le pogledjmo malo bliže v samostane, v škofije in v farove. Tam se dobro vidi, kako so viničarji, hlapci, dninarji z organisti vred pri slabi plači in hrani od vaše ljubezni do bližnjega lačni in razcapani. Tukaj začnite svojo ljubezen do bližnjega izkazovati, svoje svete obljube in dobrote v dejanju kazati; potem vam bomo verjeli. Dokler pa ne prenehate s tem izkoriščanjem in kopičenjem bogastva na račun tujih žuljev, vam vaših lepih besed zdravo misleči človek ne more verjeti in tudi z vami ne pojde. Vemo tudi, da vam naše org., katere delujejo res za koristno izobrazbo vsega delavnega ljudstva, kot trn v peti tiče, ker vam ni všeč, da bi ljudstvo resnico in pravico spoznalo. Zato tudi ustanavljate svoje organizacije pod krinko verstva kot prava sredstva za vzgojo moderne sužnosti in drugo vse za brezversko proglašate. Ali zapomnite si gosp. klerikalci, da vaše svete obljube, četudi pred sveto mašo, ne bodo pomagale in ne več dolgo zalegle, ker ljudstvo bo začelo spregledovati in s svojo pametjo misliti in to bo vaš pogin. Pogledjmo si tudi delo vaših poslancev, koliko so storili za blagor ljudstva, ko so se v prvi vrsti potegovali za priboljške tistim, ki so najmanj priboljška potrebni, to so duhovniki itd. Ni čuda, če vidiš potem take ljudi dostikrat nezvestne od alkohola v gostilni in to seveda na škodo ljudstva. Drugič kaj več.

Črna-Žerjav. Spomin na nesramnost, ki si jo je proti nama 4. VIII. dovolil neki delavec, bivajoč v Prevaljah in zaposlen pri obratni železnici, nama ne da molčati. Z najhujšimi besedami bi bil komaj dovolj obsojen, saj je njegovo obnašanje dokazalo, da je pozabil — če je sploh kdaj vedel —, da je treba ljudi na potu v službo pustiti na miru. Ali meni morda, da so delavke iz Žerjava njegovi stroji? Ker drugače bi si ne mogel dovoliti takih nesramnih šal in jim poškodovati obleko. Če mu da paznik preveč olja za vagončke, naj si ga vlije v možgane, da bo pametnejši. Zapomnite si, da me delavke iz Žerjava ne trpimo takih šal niti s strani naših sodelavcev, še manj pa od vas. Če vam to ne ugaja, pa se spametujte! — **Prizadeti dve delavki.**

Vestnik Svobode.

Okrožni zlet DTE v Šoštanju dne 9. sept. 1923. Spored: od 9. — 10. dopoldne sprejem gostov na kolodvoru, sprevid v mesto, slavnostno zborovanje na glavnem trgu in vaje D.T.E. za popoldanski nastop. Ob 12. obed. Ob 2. pop. zbirališče pri hotelu „Kunst“ in skupen odhod na telovadnico. Nato nastop članic in članov D.T.E. iz Maribora, Studencev, Celja, Trbovelj, Ljubljane, Šiške in Šoštanja s prostimi vajami z olimpiade v Pragi 1. 1921 in nastopi na orodju. Po nastopu veselica na vrtu hotela „Jugoslavija“ s sodelovanjem rudarske godbe iz Trbovelj.

Na predvečer, dne 8. septembra, se bo vršil pevski koncert v dvorani hotela „Union“; po koncertu prosta zabava.

Vstopnina je določena za goste z zletnimi izkaznicami, ki bodo upravičevale na polovično vožnjo po južni železnici, na 6 Din za vse prireditve. Za osebe brez izkaznic bo pa vstopnina sledeča: I. prostor 15 Din. II. in III. 10 Din. Pri tem je vključena že tudi vstopnina na veselični prostor. Na predvečer pri koncertu bo za one brez zletnih izkaznic posebna vstopnina.

Organizacije, ki se nameravajo zleta udeležiti naj to takoj javijo Zletnemu odboru z navedbo, koliko zletnih izkaznic bi potrebovale, da se jim morejo te takoj poslati. Te izkaznice se bodo oddajale organizacijam po 50 para za posamezno in vsak gost, ki se bo na zletu v Šoštanju izkazal s to izkaznico, plača potem pri blagajni 6 Din vstopnine za vse prireditve. Oni denar pa, ki ga bodo organizacije prejele za prodane izkaznice [to je po 50 para za komad], naj te po možnosti še pred zletom obračunajo Zletnemu odboru, ali ga pa vsaj prinesejo s seboj na zlet in tukaj obračunajo, da ne bo neprijetnih zakasnitev pri obračunih. Tudi naj vsaka organizacija izvoli iz sebe potrebnih število rediteljev, n. pr. na 10 — 20 oseb po enega, ki naj gledajo na red in disciplino in ki naj bodo označeni z rdečo prevezo na levi roki. Po možnosti naj poskrbe tudi za rdeče znake, na katerih naj bo razviden kraj. Organizacije, ki imajo prapore, naj jih prinesejo s seboj.

IZ SLUČAJNO NAJDENEGA IZGUBLJENEGA DNEVNIKA.

Šel sem danes po celjskih ulicah in se kar tako ustavil pred Korenovo pisarno, baš ko so dospeli privatne depeše o najnovejšem gospodarskem

polomu SSJ. Prinašali so jih njegovi pomočniki, pa ne pekovski, temveč politični, in jih seveda živahno komentirali med seboj.

Bil pa sem na potu, da poiščem anončni zavod, v katerem bi se priporočil za kako trgovino [magari pekarno], to pa zato, ker absolutno nisem več pristaš bernotovski ideje, po kateri bi morali vsi ljudje delati in bi svet tako ostal brez gospodov. In zvedeti sem hotel, kako bi se dalo „zediti se“ na kakšen kšeft, da bi mi boljše šlo obratovanje s pomočniki in vajenci, ki bi delali v prvi vrsti zame, za mojo ženo in še druge osebe, ki bi mi pomagale z razlaganjem programa o „dobrotnikih“.

V politiki sem se odločil namreč postati prvovrsten strateg, ki vleče svoje poteze brez ozira na program, samo da ni pri tem prizadet profit. Pri taki reči pa mora biti program samo geslo, lastna osebnost pa vse.

Ko sem tako stal pred oknom, sem slišal skrivnostni pogovor, kako odstraniti vse ovire, ki jih uprizarjajo ljudje, verujoči v organizacijo. Ker nisem prijatelj tajnega prisluškovanja, sem kmalu odšel, ampak dovolj sem bil slišal, da sem imel nove snovi za premišljevanje po poti.

Torej to drži: če hočem imeti v svoji novi podjetnosti kaj uspeha, se moram odreči javnosti in tudi progresivnemu davku, ki sem ju bil dosedaj še kolikor toliko zagovarjal kot delavec, ki malo zasluži in veliko dela. Zadnje čase sem se pa spremenil, ko so mi rekli, da delavci brez zedinjenja, to je s trdovratnim zagovarjanjem javnosti in progresivnega davka, ne bomo nič dosegli. Še bolj so me potrdili v tej veri, ko so mi dali prečitati imena sedanjih zedinjevalnih apostolov. To so po večini

ljudje, „delavci“, ki nič ne delajo, drugi zelo malo, a živijo tako, kakor sem o sebi povedal, da bi rad živel in kakor bi tudi drugi delavci, ki si zedinjenja želijo, nič ne imeli proti temu, da bi tako živeli. Jasno je potem, da se zedinjevalnim apostolom izplača, prezirati delavske pravilnike.

Krono pa je odnesel razlog, s katerim so me nagovarjali v dnevih, ko sem se udeleževal Korenovega puča. Rekli so mi namreč, naj odstopim sploh od vsake pravilne organizacije in tudi od svoje strokovne, od stavbinske, češ, da Leskošek tam vse požre. Ne da bi me ujeli na ta razlog sam na sebi, ker sem za diplomatične laži vse preveč pameten in tudi Leskoška predobro poznam, ampak nevede so me s tem napotili, da sem začel nad tem razlogom premišljevat, kako da malo hasne tvoji lastni osebi, če se trudiš delati v vseh stvarih pravilno. Delaš in delaš, ubijaš se in morda celo stradaš, pa ti pride na koncu kak namazan falot, ki ti vrže v obraz, da se rediš iz delavskih žuljev. Na pr. baš tisto z Leskoškom. Dobro ga poznam. Suh, je kakor so suhi pekovski pomočniki v Celju, pije nič in tudi kvarta ne po cele popoldneve v kavarni z buržuazijo. Dela za dva, pojé pa za pol človeka. Kar se [tudi po njegovem trudu] prispevkov nabere, ne gredo po njegovem žrelu in jih torej ne sne toliko, da bi jih nič ne ostalo, temveč se napotijo po najkrajšem potu v Ljubljano, kjer imajo sedem tajnikov in še nekaj pisarniških pomočnic. Menda zato mu niso Ljubljančani že dva meseca nakazali nobene plače. Edini prispevki, ki ostanejo v Celju, so pri Uniji stavb. delavcev, a te upravlja centralni odbor, ne pa Leskošek. Njemu plačajo samo delo, ki ga lahko vsak vidi. No, pa pridejo sedaj faloti in nagovarjajo delavce, naj od-

stopijo od organizacije, ker jim vse prispevke Leskošek požre! Kdo bi pa za svojo poštenost hotel potem še riskirati, da ga razobesijo kakor umazano, mokro cunj? Ali ni v teh razmerah boljše, da se rajši vpišeš med falote, ki dobro živijo in nosijo rejene trebuhe in so obdani povrh s slavo častljivih lastnosti in čednosti! O ne, jaz zase ne bom riskiral Leskoškove usode: jaz uidem med falote! Tako so me vendarle ujeli na svojo laž, a zato, ker so mi z lažjo dali pogledati resnico! Pa še z drugo sleparijo so me obrnili na pravo pot — namreč na pot koristolovstva. Po Celju širijo med stavbinskim delavstvom govorico, da je Leskošek kriv, če še ni bilo pogajanja za to delavstvo. Takoj sem spoznal, da je to eden tistih manevrov, ki se jih poslužujejo pomagači reakcije, da se otresejo ljudi, ki ne marajo paktirati s kapitalisti in ki imajo vse zapisano, ljudi, ki so za načela javnosti, ki odpirajo delavcem oči in ki se postavljajo, če trepa, proti korupciji tudi socialistov, kateri živijo eni od konsumentov, drugi od prispevkov bolniških blagajn, tretji od klientov, ostali pa in vsi skupaj vred od ljudske neumnosti in neorganiziranosti. Ti „socialisti“ delajo pa manj nego za četrto človeka. In bi seveda še nadalje radi tako delali. Imenitne stvari človek spozna! Imena teh raznašalcev pa so: ...

[Op. ur.: Žal, se tukaj ti zanimivi zapiski [najbrže kakega doslej organiziranega dalavca] naenkrat pretrgajo. Da pa bralcem stvar pojasnimo: te izgubljene zapiske smo čisto slučajno našli, ko smo se iz Celja preseljevali v Krško. Silno nas je zanimalo nadaljevanje, pa je dotična stran manjkala. A se bomo potrudili, da jo najdemo! Sodrugi v Celju, pazite in pomagajte nam pri tem delu in kakor hitro boste imeli uspeh, nam ga sporočite!]

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ.
Odgovorni urednik I. Pirc.
Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

Palma
Na kakovost morate paziti,
a ne na ceno

kadar kupujete gumi potpetnike. Zahtevajte od Vašega čevljarja izrečno samo prave Palma kaučuk potpetnike in kaučuk potplate in odklonite vsako ponarejenost.

Dve snažni mesečni sobi iščeta dva samca v Krškem, Vidmu ali v bližini, eventuelno eno z dvema posteljama. Ponudbe na upravo „NAPREJA“ Krško, tiskarna br. Rumpret.

Žika

je najboljši in najbolj zdravi nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražarna „Žika“ d. z. o. z.
Ljubljana — Rož. dol.

Slavenska banka d. d., Zagreb.

≡ Podružnica: LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24. ≡

Delniška glavica Din 50.000.000.—
in rezerve preko Din 12.500.000.—
Vloge čez Din 125.000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture:

Jesenice, Rogaška Slatina [sezonska], Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slavenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35.

„ Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. „

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

And. Jakil tovarna kož in čevljev d. d.

Prodajalna LJUBLJANA, Poljanska cesta šte. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, govedjega boksa in rjave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

TRGOVSKA BANKA D. D. LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

ŠELENBURGOVA ULICA ŠT. 1

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Kapital in rezerve Din. 17.500.000.

Brzjavlj: Trgovska.

Tel.: 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Konjice
Meža-Dravograd
Ljubljana
[menjalnica v
Kolodvorski ulici]